

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Medi 2018

- YN BRESENNOL:** Cynghorydd Dylan Rees (Cadeirydd)
Cynghorydd Margaret Murley Roberts (Is-Gadeirydd)
- Y Cynghorwyr Lewis Davies, John Griffith, Glyn Haynes, K P Hughes, T LI Hughes MBE, Vaughan Hughes, Llinos Medi Huws, A M Jones, Carwyn Jones, Eric Wyn Jones, G O Jones, R LI Jones, R.Meirion Jones, Richard O Jones, Alun W Mummery, Bryan Owen, Shaun James Redmond, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts, P S Rogers, Dafydd Rhys Thomas ac Ieuan Williams.
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr,
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau),
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a Thrawsnewid Prosesau Busnes),
Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro,
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151,
Pennaeth Gwasanaeth Democrataidd,
Prif Swyddog Prisio (TDE),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Neb
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorwyr Richard A Dew, Richard Griffiths, Bob Parry OBE FRAgS, J Arwel Roberts, Robin Williams.

1. COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion cyfarfodydd canlynol Cyngor Sir Ynys Môn fel rhai cywir :-

- 15 Mai, 2018
- 15 Mai, 2018 (Cyfarfod Blynyddol)
- 7 Mehefin, 2018 (Arbennig)
- 16 Gorffennaf, 2018 (Arbennig)

2. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Datganodd y Cynghorydd Llinos M Huws ddiddordeb personol mewn perthynas ag Eitem 13 – Cynllun Gwella Hawliau Tramwy 2018 – 2028.

Datganodd y Cynghorydd Eric W Jones ddiddordeb personol mewn perthynas ag Eitem 4 – Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru : Diweddariad Ariannol ac Ymgynghoriad 2019-20.

Datganodd y Cynghorydd Dylan Rees ddi-ddordeb personol mewn perthynas ag Eitem 4 – Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru : Diweddariad Ariannol ac Ymgynghoriad 2019-20.

3. DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR NEU'R PRIF WEITHREDWR

Gwnaeth y Cadeirydd y cyhoeddiadau a ganlyn :-

- Llongyfarchiadau i'r rhai oedd yn llwyddiannus yn yr Eisteddfod Genedlaethol, Sioe Frenhinol Cymru a Sioe Môn yn ddiweddar;
- Llongyfarchiadau i ddisgyblion ysgolion uwchradd a lwyddodd yn eu harholiadau TGAU a Lefel A;
- Llongyfarchiadau i ddisgyblion o Flwyddyn 11 Ysgol Gyfun Llangefni fu'n cystadlu yn y gystadleuaeth 'Fformiwla 1 i Ysgolion' yn Singapore yn ddiweddar. Roedd y Cadeirydd yn falch o adrodd bod Ysgol Gyfun Llangefni wedi ennill y wobwr 'Ferrari Best Team Identity'.
- Llongyfarchiadau i Mr Pete Roberts a Cai Roberts, gŵr a mab y Cynghorydd Nicola Roberts fu'n cynrychioli Cymru mewn cystadleuaeth saethu yn ddiweddar;
- Llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Robert Ll Jones a'i wraig Mrs Gillian Jones fydd yn dathlu eu Pen-blwydd Priodas Aur ar 30 Medi;
- Llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Aled M Jones sydd wedi cael ei benodi'n Llywydd Mudiad Ffermwyr Ifanc Ynys Môn.

Cyhoeddodd y Cadeirydd y bydd Sul y Cadeirydd yn cael ei gynnal yng Nghapel Moreia, Llangefni ar 14 Hydref, 2018.

* * * * *

Cydymdeimlwyd â'r Cynghorydd Robin Williams sydd wedi colli ei dad yn ddiweddar.

Cydymdeimlwyd â'r Cynghorydd Alun Mummery sydd wedi colli ei frawd yng nghyfraith yn ddiweddar.

Cydymdeimlwyd â'r Cynghorydd Eric W Jones sydd wedi colli ei chwaer yng nghyfraith yn ddiweddar.

Cydymdeimlwyd â theuluoedd y cyn Gynghorwyr Mr Gwyn Jones, Dwyrân, Mr John Meirion Davies, Porthaethwy, Mr J V Owen, Caergybi a Mr Barrie Durkin a oedd yn cynrychioli ardal Benllech.

Cydymdeimlwyd ag unrhyw Aelod o'r Cyngor neu aelod o staff sydd wedi cael profedigaeth yn ddiweddar.

Safodd yr Aelodau a Swyddogion am funud o dawelwch fel arwydd o'u cydymdeimlad.

4. **AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU: DIWEDDARIAD ARIANNOL AC YMGYNGHORIAD 2019-20**

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Meurig LI Davies, Cadeirydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru, Ms Helen McArthur, Prif Swyddog Cynorthwyol (Adnoddau) a Ms Sian Morris, Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllun Corfforaethol) i roi cyflwyniad mewn perthynas â Diweddariad Ariannol ac Ymgynghoriad 2019/20 Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Cyflwynodd cynrychiolwyr Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru amlinelliad byr o'r ymgynghoriad cyhoeddus sy'n cael ei gynnal er mwyn annog pobl i fynegi eu barn ynglŷn â sicrhau gwasanaethau tân ac achub fforddiadwy, cyn i'r gyllideb ddrafft ar gyfer 2019/20 gael ei gosod ym mis Rhagfyr 2018. Mae pob Cyngor Sir yng Ngogledd Cymru'n cyfrannu tuag at y gost o ddarparu gwasanaeth tân ac achub ac mae'r bwloch rhwng amcangyfrif o gostau'r Awdurdod yn 2019/20 a lefel y cyfraniadau ariannol gan Gyngorau yn 2018/19 wedi cyrraedd bron i £1.9m. Er bod yr holl wasanaethau cyhoeddus yn wynebu penderfyniadau ariannol anodd mae dyletswydd ar yr Awdurdod Tân ac Achub i sicrhau ei fod yn parhau i fod mor effeithlon â phosib a sicrhau ei fod yn darparu gwasanaethau tân ac achub sy'n cwrdd â disgwyliadau'r cyhoedd o ran lefel ac ansawdd heb gyflwyno elfen annerbyniol o risg. Adroddwyd bod arbedion effeithlonwydd wedi eu gweithredu er mwyn newid y polisi mewn perthynas ag ymateb i larymau tân awtomatig ac achub anifeiliaid mawr ynghyd â rhoi pwyslais parhaus ar atal tanau. Nododd y Swyddogion bod Cyngor Sir Ynys Môn wedi cyfrannu £3,356,175 at Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn 2018/19, sy'n cyfateb i 10.02% o'r dyraniad. Rhagwelir y bydd angen cyfraniad ychwanegol o £190,272 gan yr Awdurdod hwn fyddai'n gynydd o £6.53 yn y Dreth Gyngor ar gyfer eiddo cyfartalog Band D.

Ystyriodd y Pwyllgor y wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaed y pwyntiau a ganlyn :-

- Gofynnwyd am eglurhad ynglŷn â'r ymweliadau cartref a gynhelir gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru er mwyn gosod larymau tân. Dywedodd y Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllun Corfforaethol) fod gwneud gwaith ataliol drwy gynnal ymweliadau cartref yn holl bwysig a phe bae'n rhaid i'r Gwasanaeth Tân ddelio â digwyddiad cyn cynnal ymweliad cartref ataliol, byddai'r gost yn llawer iawn uwch. Pwysleisiodd y dylid cael larwm tân ym mhob cartref ac mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn achub y blaen drwy osod larymau tân mewn cartrefi. Cyfeiriwyd hefyd at y cydweithio sy'n digwydd gydag Awdurdod yr Heddlu. Cyfeiriodd y Prif Swyddog Cynorthwyol at enghreifftiau o gydweithio gyda'r Heddlu h.y. cynorthwyo i chwilio am bobl fregus sydd ar goll, atal tanau bwriadol. Nododd bod cydweithio â'r Heddlu yn gallu lleihau costau ariannol y ddau wasanaeth;
- Gofynnwyd am eglurhad ynglŷn ag awgrym mewn ymgynghoriad blaenorol ar gyllideb Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru y byddai un o'r ddwy injan dân yn Wrecsam yn cael eu dileu. Dywedodd y Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllun Corfforaethol) bod 2 injan dân llawn amser ac 1 rhan amser yn Wrecsam a ddwy flynedd yn ôl cododd cyfle i gael gwared ar un o'r rheini. Fodd bynnag, oherwydd cryfder barn y cyhoedd yn ardal Wrecsam ni weithredwyd ar y cynnig i leihau nifer yr injans tân yn Wrecsam.

- Er bod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gofynnwyd a fyddai'r Awdurdod yn gallu gwneud unrhyw arbedion pellach gan fod yr awdurdodau lleol hefyd yn ei chael yn anodd canfod arbedion yn eu cyllidebau eu hunain. Dywedodd y Prif Swyddog Cynorthwyol (Adnoddau), tra ei bod yn cydnabod bod y sector cyhoeddus yn gorfod gwneud arbedion mawr, mae'r Awdurdod Tân ac Achub yn wasanaeth statudol a rhoddwyd ystyriaeth i'r holl arbedion posib. Rhoddodd esiamplau o gydweithio gyda gwasanaethau cyhoeddus eraill. Cwestiynwyd ymhellach a fyddai modd gwerthu adeiladau sydd ym mherchnogaeth y Gwasanaeth Tân ac Achub neu eu rhannu â gwasanaethau cyhoeddus eraill. Dywedodd y Prif Swyddog Cynorthwyol (Adnoddau) fod y Gwasanaeth Tân ac Achub yn rhannu Swyddog Rheoli Ystadau gyda Heddlu Gogledd Cymru ac mae cyfleuster ym Mhrestatyn yn cael ei ddefnyddio gan y ddau wasanaeth. Cyfeiriodd at enghraifft arall o gydweithio gyda'r Heddlu gan gyfeirio at ganolfan hyfforddi yn Nolgellau sydd angen ei huwchraddio fydd yn cael ei defnyddio gan y ddau wasanaeth;
- Gofynnwyd a oedd gwersi wedi cael eu dysgu yn dilyn trasiedi tân Tŵr Grenfell yn Llundain ac a allai cyfyngiadau ariannol fod yn ffactor sydd erbyn hyn yn gosod baich ariannol ar yr Awdurdodau Tân. Dywedodd y Prif Swyddog Cynorthwyol (Adnoddau) nad oes fflatiau uchel yng Ngogledd Cymru ar yr un raddfa ag a geir yn Llundain. Mae adnoddau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru mewn perthynas â fflatiau yn fychan iawn o gymharu ag ardaloedd eraill. Fodd bynnag, nododd y bydd newidiadau rheoliadol yn ymwneud ag archwiliadau tân yn deillio o'r ymchwiliad i drasiedi Tŵr Grenfell ond ar hyn o bryd mae'n ansicr o ble daw'r adnoddau ariannol mewn perthynas â'r newidiadau posib.

Diolchodd y Cadeirydd i gynrychiolwyr Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru am fod yn bresennol yn y cyfarfod.

5. CWESTIYNAU A DDERBYNIWYD UN UNOL Â RHEOL 4.1.12.4 Y CYFANSODDIAD

- Cyflwynwyd – y cwestiwn a ganlyn y rhoddwyd rhybudd ohono gan y Cynghorydd Peter Rogers i'r Cynghorydd Robin Williams, Deilydd Portffolio Cyllid :-

'Fe adawodd y diweddar Mr David Hughes a fu farw yn 1609 etifeddiaeth o dros 1,200 erw o dir i gefnogi Addysg ar yr Ynys. Yn 1887, roedd y gwaddol hwn yn cyfrannu £1,400 y flwyddyn. Faint wnaeth Addysg ar yr Ynys elwa o hwn llynedd?'

Yn absenoldeb y Deilydd Portffolio Cyllid, ymatebodd Arweinydd y Cyngor drwy ddweud fod y rhan fwyaf o'r gwariant yn 2016/17 mewn perthynas â Stad Mân-ddaliadau David Hughes, wedi cael ei ddefnyddio i wella adeiladau'r stad. Mae Gweithred Ymddiriedolaeth Stad Mân-ddaliadau David Hughes yn pennu na chaniateir defnyddio'r adnoddau a gynhyrchir gan y stad i gefnogi addysg yn gyffredinol ar yr Ynys. Yn 2017/18 rhoddwyd cyfraniad o £1,000 i ddisgyblion a chyn-ddisgyblion yn unol â meini prawf Stad David Hughes.

Gofynnodd y Cynghorydd Peter Rogers a oedd y cyfraniad o £1,000 yn 2017/18 yn daliad unwaith ac am byth neu'n daliad blynyddol. Dywedodd yr Arweinydd fod y cyfraniad wedi ei wneud yn unol â thelerau Ymddiriedolaeth David Hughes.

6. RHYBUDD O GYNNIG YN UNOL Â RHEOL 4.1.13.1 Y CYFANSODDIAD

- Cyflwynwyd - y Rhybuddion o Gynnig a ganlyn gan y Cynghorwyr Aled M Jones, Kenneth P Hughes a Robert Llewelyn Jones :-

- Cyflwynodd y Cynghorydd Aled M Jones y Rhybudd o Gynnig a ganlyn :-

“Dylid diwygio Cyfansoddiad Cyngor Sir Ynys Môn i ganiatáu i aelodau unigol o'r cyhoedd a phartïon â diddordeb, h.y. Llywodraethwyr ysgol, annerch y Pwyllgor Gwaith neu Gabinet y Cyngor Sir.”

Eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd K P Hughes.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd R Thomas, Aelod Portffolio Corfforaethol, nad oes gan y Cyngor Sir awdurdod mewn perthynas â'r mater hwn. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro fod Arweinydd y Cyngor yn meddu ar yr hawl i ganiatáu i aelodau o'r cyhoedd annerch y Pwyllgor Gwaith ac nid yw'r Cyngor Sir yn gallu atal Arweinydd y Cyngor rhag ymarfer y disgresiwn hwnnw.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn fodlon fod llais y bobl wedi cael ei glywed yng nghyfarfodydd diweddar y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol. Nododd bod cyfle i unrhyw Aelod Etholedig ofyn am gael siarad ar ran eu cymunedau lleol yn y Pwyllgor Gwaith.

Gofynnodd y Cynghorydd Shaun Redmond am eglurhad ynglŷn ag a oes gan yr Arweinydd yr hawl i ganiatáu siarad cyhoeddus yn y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Llawn. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro fod gan yr Arweinydd yr hawl i ganiatáu siarad cyhoeddus yn y Pwyllgor Gwaith ond nid y Cyngor Llawn. Byddai modd i'r Cyngor Llawn fabwysiadu cynllun siarad cyhoeddus ond ni fyddai'n bosib gorfodi'r Pwyllgor Gwaith i fabwysiadu cynllun o'r fath.

Yn y bleidlais a ddilynodd PENDERFYNWYD gwrthod y cynnig.

(Ataliodd y Cynghorwyr Glyn Haynes a Shaun Redmond eu pleidlais).

- Cyflwynodd y Cynghorydd A M Jones y Rhybudd o Gynnig a ganlyn :-

“Dylid diwygio Cyfansoddiad Cyngor Sir Ynys Môn fel bod y ddau Bwyllgor Sgriwtini yn cael eu gwe-ddarlledu.”

Eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd Shaun Redmond.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd R Thomas, Deilydd Portffolio Corfforaethol, ei fod yn cefnogi'r cynnig ond ei fod yn dymuno cynnig gwelliant, sef bod y mater yn cael ei gyfeirio i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ei ystyried ac adrodd yn ôl i'r Cyngor llawn.

Eiliwyd y gwelliant gan y Cynghorydd R LI Jones fel Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

Yn y bleidlais a ddilynodd PENDERFYNWYD derbyn y gwelliant i'r cynnig.

- Cyflwynodd y Cynghorydd A M Jones y Rhybudd o Gynnig a ganlyn :-

'Dylid diwygio Cyfansoddiad Cyngor Sir Ynys Môn i ganiatáu i rybuddion o gynigiad sydd wedi cael eu cyflwyno gan aelodau'r cyhoedd a'u cefnogi gyda llofnodion 50 o unigolion sy'n byw yn Ynys Môn gael eu trafod mewn cyfarfodydd o'r Cyngor llawn.'

Eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd K P Hughes.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd R Thomas, Deilydd Portffolio Corfforaethol, ei fod yn dymuno cyflwyno gwelliant i'r cynnig, sef bod y mater yn cael ei gyfeirio i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ei ystyried ac adrodd yn ôl i'r Cyngor llawn yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr.

Dywedodd y Cynghorydd A M Jones y byddai'n tynnu ei rybudd o gynnig yn ôl os yw'r mater yn cael ei ystyried gan y Cyngor llawn ym mis Rhagfyr.

Yn y bleidlais a ddilynodd PENDERFYNWYD derbyn y gwelliant i'r cynnig.

- Cyflwynwyd - y Rhybudd o Gynnig a ganlyn gan y Cynghorwyr Robert Llewelyn Jones a Bryan Owen :-

"Yn wyneb y newidiadau sydd ar fin dyfod yn sgil Brexit, dylid sefydlu Panel er mwyn cael gwybodaeth ynghylch problemau posibl ac i bwysu ar Lywodraethau Cymru a Phrydain yr angen am ymagwedd gadarn er mwyn cefnogi'r diwydiannau hyn ar Ynys Môn ym mhob ffordd bosib.

(1) Y diwydiant ffermio sy'n gyflogwr pwysig iawn ar Ynys Môn.

(2) Porthladd Caergybi sydd eto'n gyflogwr mawr a fydd ar reng flaen unrhyw newidiadau.

(3) Wylfa Newydd, y Peilonau a'r hyn y bydd tynnu allan o'r Gymuned Economaidd Ewropeaidd yn ei olygu o ran cyllido'r prosiect a'i ddichonolrwydd.

Rydym ni'n cefnogi pobl Ynys Môn ac mae angen i ni ddangos ein bod yn deall eu pryderon ac yn eu cefnogi ym mhob ffordd bosib.

Rydym yn mynd i mewn i gyfnod anghyfarwydd ac mae'n rhaid i ni fel corff etholedig, gael ein gweld yn gwneud popeth o fewn ein gallu i gynorthwyo'r

diwydiannau pwysig iawn hyn ar Ynys Môn i oroesi a ffynnu wedi i ni adael y Gymuned Economaidd Ewropeaidd. Mae'n fater rhy bwysig i adael i adrannau eraill yn y Llywodraeth edrych ar ôl economi ein hynys yn y cyfnod ansicr hwn."

Dyweddodd y Cynghorydd R LI Jones ei fod yn dymuno diolch yn y lle cyntaf i'r gynrychiolaeth o'r Cyngor hwn a ymwelodd â Dilyn ym mis Mehefin 2018 i gwrdd â swyddogion o Gyngor Sir Dilyn i drafod problemau posibl yn y porthladdoedd o ganlyniad i Brexit. Dywedodd fod pryderon yn bodoli oherwydd bod rhaid i gerbydau sydd yn teithio i borthladdoedd Cymru, ac yn gadael y porthladdoedd hynny, fedru teithio yn rhwydd heb orfod wynebu gwiriadau tollau. Dywedodd y Cynghorydd Jones y gallai gadael yr UE heb gytundeb arwain at osod tollau eithafol ar fusnesau lleol sy'n allforio nwyddau dros Fôr Iwerddon ac y gallai greu prinder o nwyddau sylfaenol.

Cynigiodd y Cynghorydd Jones fod Panel yn cael ei sefydlu gydag aelodau o bob plaid, yr Adran Datblygu Economaidd ac asiantaethau allanol er mwyn sicrhau fod gan y Cyngor hwn gynllun wrth gefn i ddelio â phob sefyllfa posib os nad oes cytundeb Brexit.

Eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd Bryan Owen.

Dyweddodd y Cynghorydd Carwyn Jones, Deilydd Portffolio Prosiectau Mawr a Datblygu Economaidd, fod y cyfarfod a gynhaliwyd yn Nulyn gyda chynrychiolwyr Cyngor Dinas Dilyn ym mis Mehefin 2018 wedi bod yn un addysgiadol iawn ac yn gyfle i'r ddwy ochr rannu eu pryderon ynglŷn â'r posibilrwydd o beidio cael cytundeb Brexit a chanlyniadau hynny. Dywedodd fod y berthynas rhwng Iwerddon ac Ynys Môn yn bwysig yn arbennig oherwydd cysylltiadau ym maes twristiaeth ac amaethyddiaeth. Dywedodd y Cynghorydd Jones fod Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi'n ddiweddar y bydd rhaid cyflogi nifer o Weision Sifil i roi sylw i faterion megis y posibilrwydd o adael yr UE heb gytundeb a phroblemau fydd yn deillio o hynny. Hefyd, nododd fod trafodaethau yn digwydd gyda CLILC ynglŷn â'r mater. Er ei fod yn rhannu pryderon yr Aelodau a gyflwynodd y rhybudd o gynnig i'r Cyngor llawn, roedd yn ystyried y dylid gwrthod y cynnig i sefydlu Panel i drafod problemau gadael yr UE heb gytundeb oherwydd diffyg adnoddau ac am nad oes gan y Cyngor unrhyw ddylanwad dros Lywodraeth y DU na Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, cynigiodd y Deilydd Portffolio'r canlynol :-

- Pan fydd yn briodol, dylid darparu dolen wybodaeth i aelodau er mwyn caniatáu iddynt gael mynediad at ddogfennau gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, CLILC, nodiadau ffeil mewnol yr UE.
- Pan fydd yn briodol, dylid cynnal sesiynau briffio mewnol i rannu unrhyw wybodaeth sy'n dod i law a dylai gynnwys diweddariadau gan aelodau portffolio ar unrhyw gyfarfodydd ble cafodd unrhyw faterion yn ymwneud â Brexit eu trafod.
- Pan fydd yn briodol, dylai unrhyw fater swyddogol sy'n codi wrth i'r broses ddatblygu gael ei gyfeirio i'r pwyllgor sgrïwtini adfywio.

- Bod llythyr yn cael ei anfon at y Prif Weinidog, Mrs Theresa May, yn nodi prif bryderon a safbwynt Ynys Môn mewn perthynas â phorthladd Caergybi, y sector amaeth, cyllid Amcan 1, euratom, Ynys Ynni ac ati ynghyd â chais bod holl wybodaeth a dadansoddiadau adrannau'r llywodraeth ynglŷn ag effaith ymadawiad y DU o'r UE ar ein cymunedau a busnesau yn cael eu rhannu gyda'r awdurdod hwn.
- Bydd gadael yr Undeb Ewropeaidd yn cael effaith ar Ynys Môn. Mae'r holl waith cynllunio'n gysylltiedig â Brexit yn cydymffurfio â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol sy'n ymwneud â gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru.
- Ni ddylid cytuno i unrhyw beth fyddai'n cael effaith niweidiol ar unrhyw un o'r egwyddorion a ganlyn:

Cymru lewyrchus
 Cymru gydnerth
 Cymru iachach
 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru o gymunedau cydlynus
 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
 Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Ychwanegodd y Cynghorydd Carwyn Jones y bydd Mr Albert Owen AS a Mr Rhun ap Iorwerth AC yn bresennol mewn gweithdy ar gyfer aelodau a gynhelir ar 25 Hydref, 2018 i drafod effeithiau posib gadael yr UE heb gytundeb ar yr Ynys ac i adrodd ar y cyfarfod a gynhaliwyd gyda Chyngor Dinas Dulyn.

Ategodd Aelodau'r Wrthblaid bod angen sefydlu Panel o fewn yr Awdurdod hwn i drafod effaith bosib gadael yr UE heb gytundeb. Awgrymwyd fod angen cynnal trafodaethau gyda Chyngor Sir Benfro fydd yn wynebu problemau tebyg os na ddaw Prydain â'r UE i gytundeb.

Yn y bleidlais ddilynol PENDERFYNWYD gwrthod y cynnig.

(Ataliodd y Cynghorwyr T LI Hughes, Dylan Rees a Nicola Roberts eu pleidlais)

7. CYFLWYNO DEISEBAU

Ni dderbyniwyd unrhyw ddeisebau.

8. DATGANIAD O GYFRIFON AC ADRODDIAD ISA 260

Cyflwynwyd – yr adroddiadau canlynol gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 fel y'u cyflwynwyd i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 19 Medi, 2018 :-

- Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2017/18;
- Adroddiad yr Archwilwyr Allanol ar archwilio'r Datganiadau Ariannol.

PENDERFYNWYD :-

- Derbyn y Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2017/18;
- Nodi bod y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu wedi cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2017/18 ac wedi cyfeirio'r ddogfen at Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr i'w llofnodi.

9. ADOLYGIAD BLYNYDDOL AR REOLI TRYSORLYS AR GYFER 2017/18

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 fel y'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 17 Medi, 2018.

PENDERFYNWYD :-

- Nodi'r ffigyrau alldro a gynhwysir yn yr adroddiad;
- Nodi'r dangosyddion pwylllog a thrysorlys dros dro ar gyfer 2017/18 a gynhwysir yn yr adroddiad.

10. MABWYSIADU PWERAU GAN Y CYNGOR A DIRPRWYO I SWYDDOGION

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro a'r Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd fel y'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 21 Mai, 2018.

PENDERFYNWYD :-

- Mabwysiadu'r pwerau a restrir yn Adran A Atodiad 1;
- Diwygio'r Cynllun Dirprwyo yn y Cyfansoddiad er mwyn dirprwyo ymarfer y pwerau a nodir yn Adran A Atodiad 1, i'r Pennaeth Gwasanaeth (Rheoleiddio a Datblygu Economaidd);
- Dileu'r pwerau a restrir yn Adran B Atodiad 1, o'r Cynllun Dirprwyo yn y Cyfansoddiad, sydd yn dirprwyo'r Pwerau hyn i'r Pennaeth Gwasanaeth (Rheoleiddio a Datblygu Economaidd);
- Awdurdodi Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro'r Cyngor i wneud y newidiadau angenrheidiol i'r Cynllun Dirprwyo, ac unrhyw newidiadau canlyniadol i adlewyrchu mabwysiadu, dirprwyo a dileu'r cyfryw bwerau;
- Awdurdodi Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro'r Cyngor i wneud newidiadau i'r Cyfansoddiad yn y dyfodol, heb orfod cael cymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith neu'r Cyngor llawn, lle bo'r newidiadau hynny o ganlyniad i newidiadau deddfwriaethol pan fod angen ychwanegu/newid y ddirprwyaeth i Swyddogion er mwyn gweithredu'r pwerau neu hawliau ychwanegol a roddwyd i'r Cyngor dan y ddeddfwriaeth ddiwygiedig neu newydd;
- Diwygio'r Cynllun Dirprwyo yn y Cyfansoddiad er mwyn dirprwyo i'r Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro :-

'Adolygu a diweddarau Cyfansoddiad y Cyngor o bryd i'w gilydd, i gynnwys unrhyw newidiadau achlysurol sy'n deillio o ddeddfwriaeth ddiwygiedig,

deddfwriaeth sy'n cymryd lle un arall neu ddeddfwriaeth newydd; unrhyw ailstrwythuro o'r sefydliad sydd eisoes wedi ei awdurdodi fel bo'r angen ac i gynnwys dirprwyaethau newydd i swyddogion, sef y Pennaeth Gwasanaeth sydd â chyfrifoldeb am y gwasanaeth perthnasol, i gael awdurdod dirprwyedig llawn i gyflawni'r swyddogaeth ar ran y Cyngor, oni bai ei bod yn fater sydd wedi ei neilltuo i'r Cyngor, Pwyllgor Gwaith neu Bwyllgor.'

11. RÔL AC ATEBOLRWYDD Y CYFARWYDDWR STATUDOL GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr (Llywodraethu a Thrawsnewid Prosesau Busnes a Chyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol) fel y'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 17 Medi, 2018.

PENDERFYNWYD :-

- Mabwysiadu'r protocol sydd wedi'i gynnwys yn Atodiad 1 yr adroddiad;
- Awdurdodi Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro'r Cyngor i wneud y newidiadau angenrheidiol i'r Cynllun Dirprwyo ar gyfer y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a Thrawsnewid Prosesau Busnes) yn y Cyfansoddiad, ac unrhyw newidiadau'n deillio o hynny, er mwyn adlewyrchu'r ffaith fod y protocol yn Atodiad 1 wedi cael ei fabwysiadu.

12. ADRODDIAD BLYNYDDOL CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2017/18

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a Thrawsnewid Prosesau Busnes a Chyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol) fel y'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 5 Gorffennaf, 2018 a'r Pwyllgor Gwaith ar 16 Gorffennaf, 2018.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

13. CYNLLUN GWELLA HAWLIAU TRAMWY 2018-2028

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo Dros Dro mewn perthynas â'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (2018 – 2028) newydd a pholisïau hawliau tramwy diwygiedig.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy 2018 – 2028 newydd a'r polisïau hawliau tramwy diwygiedig.

**Y CYNGHORYDD DYLAN REES
CADEIRYDD**